

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 237/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. marca 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Libušou Dočkalovou, Lachova 32, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 41 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 1 P 123/2013 z 9. septembra 2014, z 5. novembra 2014, z 24. apríla 2015 a z 23. júna 2015 a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11 CoP 271, 374/2015 zo 16. júla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. septembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 41 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 P 123/2013 z 9. septembra 2014, z 5. novembra 2014, z 24. apríla 2015 a z 23. júna 2015 a uznesením

Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 CoP 271, 374/2015 zo 16. júla 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že na okresnom súde prebieha pod sp. zn. 1 P 123/2013 konanie vo veci starostlivosti o maloletú [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „maloletá“), toho času v [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], dieťa sťažovateľa a matky – [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „matka maloletej“).

Predmetné konanie začalo 5. augusta 2013 na návrh matky maloletej. Sťažovateľ vo veci týkajúcej sa maloletej podal návrh 15. augusta 2013. Okresný súd konanie o týchto návrhoch spojil uznesením z 26. augusta 2013 na spoločné konanie.

Následne okresný súd uznesením č. k. 1 P 123/2013-213 z 9. septembra 2014 nariadil podľa § 75a Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) predbežné opatrenie, ktorým umiestnil maloletú [REDAKOVANÉ], do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov do [REDAKOVANÉ].

Výkon uznesenia z 9. septembra 2014 sa uskutočnil 10. septembra 2014, keď okresný súd premiestnil maloletú za asistencie polície z nemocnice v [REDAKOVANÉ] do [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ].

Následne okresný súd uznesením č. k. 1 P 123/2013-316 z 5. novembra 2014 na návrh matky nariadil predbežné opatrenie, ktorým dočasne zakázal styk sťažovateľa s maloletou do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností.

Sťažovateľ 25. marca 2015 podal a 27. marca 2015 doplnil návrh na zrušenie predbežného opatrenia nariadeného uznesením z 5. novembra 2014. O tomto návrhu rozhodol okresný súd uznesením č. k. 1 P 123/2013-376 z 24. apríla 2015 tak, že ho zamietol.

Proti uzneseniu okresného súdu z 24. apríla 2015 podal sťažovateľ odvolanie. Vzhľadom na to, že „*odvolací súd o podanom odvolaní nerozhodol do 30 dní, dňa 16. 6. 2015 navrhovateľ (otec) podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadal o zverenie dcéry do svojej osobnej starostlivosti...“*.

O návrhu sťažovateľa zo 16. júna 2015 rozhodol okresný súd uznesením č. k. 1 P 123/2013-420 z 23. júna 2015 tak, že ho zamietol. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie.

O odvolaniach sťažovateľa proti uzneseniam okresného súdu z 24. apríla 2015 a z 23. júna 2015 rozhodol krajský súd napadnutým uznesením č. k. 11 CoP 271, 374/2015-436 zo 16. júla 2015 tak, že tieto uznesenia potvrdil. Sťažovateľ poukazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu a uvádza:

„... Zákaz styku otca s dieťaťom je výnimočné riešenie a vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý môže byť odôvodnený len okolnosťami na strane dieťaťa. Faktom zostáva, že existujúci zákaz styku bráni dieťaťu takmer rok prirodzený kontakt s otcom, na ktorého je citovo naviazané. A to len za tým účelom, aby si matka mohla posilniť, resp. obnoviť vzťah k maloletej.

Otec žiada spravodlivosť nielen pre seba, ale aj pre svoje dieťa, nakoľko pretrvávajúci zásah do výkonu jeho rodičovských práv a povinností považuje za neúnosný a za neprimeraný z hľadiska jeho dĺžky a okolností. Za tejto situácie nie je ani zrejmé, aké opatrenia chce súd vykonať za účelom obnovenia vzťahov medzi otcom a dcérou, keď jeho úlohou je v prvom rade zachovávať prirodzené rodinné väzby dieťaťa. Dieťa bolo vyňaté z rodinného prostredia a nedobrovoľne umiestnené do krízového strediska, pričom ide o krajné riešenie. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že dieťa inklinuje k otcovi, a matku principiálne odmieta, nechce sa k nej vrátiť. Neustále verbalizuje svoj záujem sa vrátiť k svojmu otcovi do prostredia, v ktorom vyrastalo a s ktorým je späté. Súd však názory dieťaťa na jeho koexistenciu s rodičmi nerešpektuje.

Navrhovateľ (otec) sa nemôže stotožniť s tým, že mu súd zakázal styk s dcérou len preto, že k takémuto záveru dospel jeden súdny znalec. Je presvedčený, že bez overenia

takéhoto závažného záveru ďalším kontrolným znaleckým posudkom vypracovaným v krátkom časovom slede, alebo odborným vyjadrením príslušného orgánu v zmysle § 127 ods. 4 O. s. p., a bez vykonania ďalších dôkazov súd vôbec nemal zakázať styk otca s dieťaťom, pretože sa nevyporiadal s tým, ako túto situáciu vníma samotné dieťa a aký to bude mať dopad na jeho vnútorné prežívanie a aký dopad bude mať celá táto situácia na jeho zdravý psychický a fyzický vývin vôbec.

Treba si položiť otázku, či dieťa v tomto veku a za týchto okolností je vôbec schopné pochopiť situáciu, v ktorej sa ocitlo, či dokáže spracovať svoje emócie bez podpory blízkeho človeka a pochopiť súdne rozhodnutie o jeho umiestnení do krízového strediska a následnom zákaze styku s otcom, keď jeho predstavy sú diametrálne odlišné. Už je to rok, čo dieťa vyrastá mimo rodinného zázemia a o dva mesiace to bude rok, čo je bez kontaktu s otcom. Navyiac rodinní príbuzní navrhovateľa (napr. synovec) môžu podľa pokynov vedenia krízového strediska dieťa navštevovať v obmedzenom rozsahu iba raz do mesiaca, čo je strašne málo na udržiavanie citových väzieb...“

Sťažovateľ vo svojej argumentácii uvádza, že základom rozhodnutí okresného súdu bol znalecký posudok č. 1/2014 z 27. januára 2014 a znalecký posudok č. 2/2014 z 30. januára 2014. Tieto znalecké posudky vypracovala [REDAKOVANÉ] „súdny znalec pre odbor Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria). Vzhľadom na to, že súdna znalkyňa nevyšetrovala maloleté dieťa v interakcii s matkou, nie je zrejmé, ako mohla dospieť k záveru, že matka má pozitívny vplyv na výchovu maloletého dieťaťa... Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že matka nezvláda základnú starostlivosť a výchovu maloletej, a tento fakt nie je možné prehliadať, avšak ani napraviť, pretože maloletá matku odmieta zo závažných dôvodov, ktoré vie aj logicky vysvetliť.“

V prerokúvanom konaní bol vypracovaný aj znalecký posudok č. 10/2014 [REDAKOVANÉ], súdnym znalcom. Sťažovateľ poukazuje na to, že psychologické vyšetrenie maloletej „sa uskutočnilo dňa 10. 7. 2014, matky dňa 9. 7. 2014 a otca dňa 11. 7. 2014. V tom čase dieťa nebolo ešte umiestnené do [REDAKOVANÉ]“

Prvostupňový súd o tom rozhodol až uznesením zo dňa 9. 9. 2014, ktorým nariadil predbežné opatrenie bez časového obmedzenia.“.

Sťažovateľ namieta, že okresný súd pri svojom rozhodovaní nevykonal všetky dôkazy, ktoré mal vykonať, „pretože chýba výsluch maloletého dieťaťa, ktorého vykonaniu nič nebráni. Dieťa je vyspelé primerane svojmu veku, a preto vie za daných okolností (ako aj vyplýva z písomností založených v súdnom spise) vyjadriť svoj názor.“. Podľa sťažovateľa boli splnené všetky podmienky podľa § 43 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 100 ods. 3 OSP, aby okresný súd vypočul maloletú a prihliadol na jej názor.

Sťažovateľ argumentuje, že maloletá pred a aj po začatí konania jednoznačne prejavila svoj názor, z ktorého možno vyvodiť jej odmietavý postoj k matke a zároveň pozitívny vzťah k sťažovateľovi. V tejto súvislosti poukazuje na to, že maloletá svoj názor prejavila napr. «v Úradnom zázname ÚPSVaR zo dňa 9. 7. 2013 maloletá uvádzala:... „radšej by som chcela žiť v [REDAKOVANÉ] s ocošom, a to preto, lebo mi mamka nadáva, že som potkan, krava prostá, koza sprostá... radšej by som chcela ostať u ocka... Keď by ma súd dal ockovi, ja by som sa chcela stretávať s mamkou a to tak, aby sem tam prišla za mnou [REDAKOVANÉ] a s ňou už nikdy nechcem byť sama, a to pre tie nadávky. Keď nie je ocko pri mne, tak mi nadáva a hrozne na mňa kričia ja sa bojím, keď na mňa kričí, ja sa až trasiem od strachu“...

- v Zápisnici spis. zn. 15 Em/6/2013 spísanej dňa 24. 7. 2013 na Okresnom súde v Poprade: Dcéra prejavila nesúhlas s uvedenou skutočnosťou s tým, že neustále plakala neustále vravela, že k mame nejde.

- v Lekárskej správe zo dňa 3. 6. 2014 :... „Ja chcem ísť k otcovi, lebo už nechcem byť s mamou, lebo sa jej bojím... ja rozhodne nechcem byť s mamou a chcem ísť k otcovi a ja s mamou ne-bu-dem... ona si zmyslí, že mi dá facku a urobí to..., keď má záchvat, tak vtedy to urobí... vie to sudkyňa... ale povedala, že urobí všetko, aby som išla domov“...

- v Lekárskej správe zo dňa 23. 8. 2014 ([REDAKOVANÉ]) sa uvádza:... „dieťa nechce ísť k matke, bojí sa jej... “,

- v lekárskej správe zo dňa 23. 8. 2014 ([REDACTED]) sa uvádza:...
„radšej zomrie, ako by mala ísť ku matke“ ...,

- vo Vyjadrení sa k zdravotnému stavu [REDACTED],
detské oddelenie, zo dňa 2. 9. 2014 sa uvádza: „Dieťa verbalizuje strach z matky, matka
na ňu údajne kričí, často ju trestá, nadáva jej, je voči nej impulzívna. Dieťa by chcelo zostať
bývať u otca, ktorý je k nej dobrý, všetko jej dovoľí, nekričí na ňu.“

Odmietanie matky dieťaťom nebolo teda spôsobené ovplyvňovaním otca, prípadne
jemu blízkych osôb. Maloletá [REDACTED] si svoj odmietavý postoj k matke vytvorila práve
z vlastných negatívnych skúseností s matkou v dôsledku jej správania sa k nej pod vplyvom
vážnej choroby. Matka minimálne od roku 2000 trpí závažným psychiatrickým ochorením –
bipolárna afektívna porucha, ktoré sprevádzajú ďalšie dve ochorenia. Jej nepriaznivý
zdravotný stav, ktorý sa zhoršuje, je prekážkou pre riadny výkon jej rodičovských práv
a povinností. Podľa znaleckého posudku č. 1/2014 trpí depresívnymi a hypomanickými
prejavmi, ktoré sa striedajú s bezpríznakovými obdobiami. Sama matka uvádza,
že depresívne obdobie u nej trvalo roky bez toho, aby ho vystriedala povznesená nálada.
Zmieňovala sa o viacerých situáciách, v ktorých ako matka zlyhala a ktoré pre maloletú
predstavovali enormnú psychickú aj fyzickú záťaž...»

Následne sťažovateľ tiež poukazuje na správy zamestnancov [REDACTED]
[REDACTED], pričom uvádza:

„Správa o priebehu výchovného opatrenia v [REDACTED] ku dňu
16. 3. 2015 (III. správa), (čl. 347) podpísaná psychologičkou [REDACTED], v ktorej
sa výslovne uvádza, že dieťa zdôrazňuje svoj pozitívny vzťah k otcovi, k prostrediu, v ktorom
vyrastala, je schopná kritického náhľadu na oboch rodičov, na ich fungovanie, správanie
a vzťah k nej a naďalej jednoznačne deklaruje potrebu vrátiť sa otcovi, naďalej v postoji
dieťaťa prevláda výrazná obava z návratu do výlučnej starostlivosti matky. Súčasne bolo
zvýraznené, že nerešpektovanie vôle dieťaťa môže mať negatívny vplyv na jeho ďalší vývin
ako aj celkový vývin osobnosti.

Správa [REDACTED] o pobyte mal. dieťaťa zo dňa 16. 3. 2015,
podpísaná riaditeľkou [REDACTED], (č. l. 348) v ktorej sa uvádza, že pri
návštevách [REDACTED] pretrváva neupravený vonkajší vzhlad, často je

z dychu cítiť alkohol, postoj maloletej voči svojej matke je naďalej odmietavý, maloletá všetky návštevy príbuzných zo strany matky vrátane súrodencov odmieta.

█ v žiadnom prípade nespochybnilo kompetencie otca, avšak svojimi vyjadreniami spochybnilo kompetencie matky, ktorú za celú dobu výkonu výchovného opatrenia hodnotí len negatívne bez vyhliadok na zlepšenie. Je zrejmé, že k obnoveniu vzťahov medzi matkou a dieťaťom doposiaľ nedošlo a ani do budúcnosti v tomto smere neexistujú prognózy zlepšenia. Pokračovanie v zákaze styku otca s dieťaťom však môže mať negatívny vplyv na formovanie osobnosti dieťaťa, a preto v záujme maloletého dieťaťa treba obnoviť jeho vzťah s otcom, a to v prvom rade zrušením zákazu styku a zverením dieťaťa do starostlivosti otca.

Obidva sudy porušili zásadu voľného hodnotenia dôkazov, keď predovšetkým nedali priestor na vyjadrenie sa maloletému dieťaťu, o ktorého právach sa v tomto konaní rozhoduje. Nezohľadnili však ani vyjadrenia otca maloletého dieťaťa, ani správy █, ani ťažké psychické ochorenie matky, ktoré jej fakticky bráni vo výkone jej rodičovských práv, ani fakt, že náhradná starostlivosť je výnimočným opatrením, ktoré má mať preventívny charakter. Konanie je preto postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie veci a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení.

Napriek tomu, že dieťa dlhodobo verbalizuje svoj záujem byť s otcom, (teda, aby bolo zverené do opateru a starostlivosti svojho otca), a táto skutočnosť je všetkým zúčastneným stranám známa, nikto, ale predovšetkým súd jeho názor nielenže nerešpektuje, ale ani ho v spojení so správami krízového strediska nezohľadnil v rámci rozhodovania o predložených návrhoch otca.

Zákaz styku otca s dieťaťom až do právoplatného skončenia konania vo veci samej je neprimerane prísny nariadením, ktoré nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a rozhodne nemôže byť v záujme maloletého dieťaťa, aby trávil takú dlhú dobu mimo svojho domova v náhradnej starostlivosti, bez akéhokoľvek kontaktu so svojím otcom, na ktorého je silno citovo naviazané.

Rovnako je neprijateľné, aby obidva sudy odôvodňovali zamietajúce stanovisko údajnými vzájomnými väzbami obidvoch rozhodnutí, ktoré im údajne neumožňujú vydanie iného rozhodnutia bez zopakovania znaleckého dokazovania.“

Na tomto základe sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod č. k. 1 P 123/2013 a v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod č. k... 11 CoP/271, 374/2015-436, porušili právo (sťažovateľa, pozn.)... garantované: v čl. 41 ods. 4 Ústavy... v čl. 46 ods. 1 Ústavy... v čl. 6 ods. 1 Dohovoru... v čl. 8 ods. 1 Dohovoru...“

Zrušujú sa:

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave spis. zn. 11 CoP/271, 374/2015-436, IČS: 111 3226700 zo dňa 16. 07. 2015,

Uznesenie Okresného súdu Bratislava I spis. zn. 1 P/123/2013-376 z... 24. 04. 2015

Uznesenie Okresného súdu Bratislava I spis. zn. 1 P/123/2013-420 z... 23. 06. 2015

Uznesenie Okresného súdu Bratislava I spis. zn. 1 P 123/2013-213 zo dňa 9. 9. 2014

Uznesenie Okresného súdu Bratislava I spis. zn. 1 P 123/2013-316 zo dňa 5. 11. 2014

Okresnému súdu Bratislava I sa prikazuje opätovne konať vo veci ohľadom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia zo dňa 16. 6. 2015, ktorým sa otec domáha zverenia maloletého dieťaťa do svojej osobnej starostlivosti.

(Sťažovateľovi, pozn.)... priznáva primerané zadostučinenie v sume 3 000,- €..., ktoré sú mu Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave spoločne a nerozdielne povinní vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

...priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 296,44 €..., ktorú sú Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet jeho právnej zástupkyne... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu...“

Návrh na priznanie primeraného finančného zadostučinenia sťažovateľ odôvodňuje takto:

„Dôvodom požadovanej satisfakcie je intenzita zásahu do základných práv a slobôd nakoľko samotné zrušenie napadnutých rozhodnutí s ohľadom na dĺžku trvania zásahu a citlivosť témy navrhovateľ nepovažuje za dostatočné. Ide o symbolickú sumu z hľadiska spôsobenej traumy zo zákazu styku otca s maloletým dieťaťom, ktoré trvá takmer rok, a umiestnenia dieťaťa do náhradnej starostlivosti.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 41 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Proti uzneseniam okresného súdu z 9. septembra 2014, 5. novembra 2014, 24. apríla 2015 a 23. júna 2015 bol prípustný riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom ako odvolací súd rozhoduje krajský súd. Sťažovateľ v sťažnosti výslovne uvádza, že proti uzneseniam z 24. apríla 2015 a 23. júna 2015 podal odvolania, o ktorých rozhodol krajský súd napadnutým uznesením zo 16. júla 2015. Právomoc krajského súdu ako odvolacieho súdu, ktorú sťažovateľ mohol uplatniť, prípadne aj uplatnil, vylučuje, aby rozhodoval ústavný súd, preto sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 41 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu zo 16. júla 2015

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Krajský súd napadnutým uznesením zo 16. júla 2015 rozhodol o odvolaniach sťažovateľa proti uzneseniam okresného súdu z 24. apríla 2015 a z 23. júna 2015. Krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu z 24. apríla 2015, ktorým tento zamietol návrh sťažovateľa na zrušenie predbežného opatrenia nariadeného uznesením okresného súdu

5. novembra 2014, ktorým mu bol zakázaný styk s maloletou. V relevantnej časti odôvodnenia krajský súd uviedol:

„Odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p., prejednal vec podľa § 214 ods. 2 O. s. p., a dospel k záveru, že odvolaniu otca nie je možné vyhovieť, súd prvého stupňa vo veci rozhodol správne.

Súd prvého stupňa vec správne právne posúdil, svoje rozhodnutie aj riadne odôvodnil a neobstojí odvolacia námietka o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia, keď odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa zodpovedá náležitostiam v § 157 ods. 2 O. s. p. ...

Súd prvého stupňa sa s uvedenými dôvodmi dostatočne vypořiadal, keď konštatoval, že u maloletej bola znaleckým dokazovaním zistená enormná záťaž z patologického rodinného prostredia, ktorá ju traumatizovala, bránila jej v zdravom psycho-sexuálnom vývine. Bola zistená masívna manipulácia dieťaťa otcom a jeho štýl komunikácie a správanie sa k maloletej predstavoval pre jej zdravý a harmonický vývoj významne zvýšenú mieru ohrozenia, keď dieťa sa muselo vyrovnávať s tlakom zo strany otca, pod ktorým sa paradoxne identifikovala s agresorom, čo jej umožňovalo vôbec zvládnuť vzniknutú situáciu. Otec maloletej svojim správaním absolútne vytesnil matku zo života maloletej a potláčal ich vzájomný vzťah. Bolo preukázané, že po vyňatí maloletej z rodinného prostredia sa stav maloletej stabilizoval. Otec nepreukázal súdu podstúpenie psychiatrickej a psychoterapeutickej liečby s pozitívnym výsledkom. Pokiaľ aj otec poukazuje na správu [REDAKOVANÉ] z 27. 11. 2014, v nej sa nekonštatujú skutočnosti tvrdené otcom, že nepotrebuje liečbu. V uvedenej správe sa konštatuje, že jednorazové ambulantné vyšetrenie nemôže mať váhu pre súdne konanie a navyše je potrebné psychologické vyšetrenie na osobnosť. Uvedené sa konštatuje aj v ďalšej správe [REDAKOVANÉ] z 30. 06. 2015, kde [REDAKOVANÉ] uvádza, že pacient neguje ťažkosti, v pozadí zrejme abnormálny profil osobnosti, pokiaľ má pacienta liečiť, potom potrebuje závery znaleckého posudku a druhé psychologické vyšetrenie, ak nie je súčasťou znaleckého posudku. Pokiaľ je pravda, že má byť realizovaný kontrolný znalecký posudok, ktorý zrejme vykonajú iní znalci než v pôvodní, potom by bolo zbytočné ďalšie vyšetrenie. Z obsahu spisu taktiež vyplýva, že vo veci bolo nariadené kontrolné znalecké dokazovanie na prehodnotenie a skúmanie duševného stavu oboch rodičov, ako aj kontrolné znalecké dokazovanie

z odboru psychológie odvetvie klinickej psychológie detí, na opätovné preskúmanie a vyhodnotenie psychického stavu maloletej, jej vzťahu k obom rodičom a posúdenie rodičovských schopností a kompetencii. Práve uvedené znalecké dokazovanie má odpovedať na otázky, či nastala zmena od nariadenia predbežného opatrenia, ktorým bol zakázaný styk otca s maloletou a či boli splnené podmienky na zrušenie predbežného opatrenia. Správne posúdil súd prvého stupňa, že dôvody pre nariadenie predbežného opatrenia nepominuli a neboli splnené podmienky na jeho zrušenie. Až po vykonaní nariadeného dokazovania bude možné posúdiť dôvodnosť zákazu styku, za danej dôkaznej situácii by to bolo predčasné.

Účelom predbežného opatrenia je dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa, s cieľom umožniť nerušené konanie vo veci samej. Z uvedených dôvodov preto bude potrebné a vhodné, aby bol daný priestor súdu prvého stupňa na konanie vo veci samej a realizácia nariadeného dokazovania.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa je správne, odvolací súd ho potvrdil podľa § 219 O. s. p.“

Krajský súd napadnutým uznesením potvrdil aj uznesenie okresného súdu z 23. júna 2015, ktorým tento zamietol návrh sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by maloletá bola zverená do jeho osobnej starostlivosti, a tak by bolo zrušené predbežné opatrenie, ktorým bola maloletá umiestnená do [REDACTED]. V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd uviedol:

„Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd poukazuje na správne dôvody súdu prvého stupňa, s ktorými sa stotožňuje.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd poukazuje aj na predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým bol zamietnutý návrh otca na zrušenie predbežného opatrenia, ktorým bol zakázaný styk otca s maloletou, ako aj na rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo toto rozhodnutie potvrdené. V konaní neboli

preukázané dôvody, pre ktoré by bolo potrebné meniť predbežné opatrenie č. k. 1 P/123/2013-213 z 09. 09. 2014, ktorým bola maloletá zverená do [REDAKOVANÉ] nariadiť predbežné opatrenie a zveriť maloletú do starostlivosti otca. Návrhu otca nebolo možné vyhovieť vzhľadom na zákaz styku s maloletou nariadeným predbežným opatrením, č. k. 1 P/1223/2013-136 zo dňa 05. 11. 2014.“

Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd preto preskúmal aj uznesenia okresného súdu č. k. 1 P 123/2013-376 z 24. apríla 2015 a č. k. 1 P 123/2013-420 z 23. júna 2015.

Okresný súd uznesením z 24. apríla 2015 zamietol návrh sťažovateľa na zrušenie uznesenia okresného súdu z 5. novembra 2014, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie, ktorým bol zakázaný styk sťažovateľa s maloletou. Okresný súd poukázal v odôvodnení na obsah návrhu sťažovateľa a taktiež na predbežné opatrenia, ktoré boli nariadené v prerokúvanom prípade (o umiestnení maloletej do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov do [REDAKOVANÉ] a o zákaze styku sťažovateľa s maloletou). Poukázal tiež na to, že rozsudkom z 5. novembra 2014 okresný súd nariadil maloletej a jej rodičom povinnosť podrobiť sa špecifikovanému výchovnému opatreniu, ktoré malo skončiť 8. mája 2015. Pred rozhodnutím o návrhu sťažovateľa nariadil pojednávanie, a tiež zisťoval relevantné skutočnosti za obdobie od nariadenia predbežného opatrenia. V tejto súvislosti v odôvodnení uviedol:

„Súd sa v rámci rozhodovania o návrhu otca na zrušenie nariadeného predbežného opatrenia zaoberal vyhodnotením skutkového stavu, zisťovaním všetkých skutočností

zistených za obdobie od nariadenia predbežného opatrenia, ktoré by mohli mať vplyv na zmenu rozhodnutia súdu. Súd skúmal, či pominuli dôvody, pre ktorých existenciu súd pristúpil v záujme ochrany maloletej k rozhodnutiu o takom krajnom riešení, ako je zákaz styku maloletej s jedným z rodičov.

Zo znaleckého posudku [REDAKOVANÉ] zo dňa 27. 01. 2014 bolo preukázané, že matka maloletej trpí na Bipolárnu afektívnu poruchu, v čase vyšetrenia bol psychický stav matky stabilizovaný v kvalitnej remisii. Z posudku vyplýva, že pri možnej dekompenzácii stavu sa u matky môže objaviť nárast napätia, podráždenosti, zmena nálady v správaní, ktoré môžu viesť k prechodnému zhoršeniu starostlivosti o rodinu, domácnosť a fungovaniu v pracovnej sfére, pričom takýto stav môže mať aj negatívny vplyv na vývoj dieťaťa. U matky je odporúčaná dlhodobá psychiatrická liečba.

Súd nemal v konaní doposiaľ preukázané, že matka je pod pravidelným dohľadom a kontrolou lekárov a že odporúčanú liečbu dodržiava. Podľa vyjadrenia matky, jej jedinou ošetrojúcou lekárkou je [REDAKOVANÉ], ktorá má sídlo vo [REDAKOVANÉ]. Zo správy odborného lekára psychiatra [REDAKOVANÉ], so sídlom [REDAKOVANÉ] síce vyplýva, že zdravotný stav matky je kompenzovaný, avšak vzhľadom na vzdialenosť sídla lekárky od bydliska matky, písomné správy z prebiehajúceho výchovného opatrenia v [REDAKOVANÉ], vystupovanie matky pred súdom, má súd dôvodné pochybnosti o aktuálnom zdravotnom stave matky.

Z predbežnej správy o priebehu výchovného opatrenia nariadenému matke a maloletej v [REDAKOVANÉ] zo dňa 09. 02. 2015 vyplýva, že matka začala byť oproti predchádzajúcemu obdobiu dôslednejšia, avšak spontánny záujem maloletej o stretnutia s matkou pozorované neboli. Matke je poskytované odborné psychologické poradenstvo a vedenie, maloletá je v procese individuálnej psychoterapie. Maloletá sa veľmi dobre adaptovala na pobyt v zariadení, postupne si vytvára bezpečnejšie väzby s deťmi aj k dospelým. Maloletá je v terapeutickom procese, s cieľom pomôcť jej zvládnuť dôsledky hlbokej emocionálnej traumatizácie. Zo správy zo dňa 16. 03. 2015 vyplýva, že matka pri výchovnom opatrení spolupracuje ochotne a otvorenejšie komunikuje a obsahy rozhovorov sú hlbšie a nie tak formálne ako v úvodných stretnutiach. Maloletá sa zúčastnila jedného stretnutia s matkou, na ktorom už bola schopná osobne vyjadriť svoje pocity a súčasne sa vyjadrila, že by matke odpustila, keby sa dala liečiť. Naďalej však v postoji

dieťaťa vyplýva výrazná obava k návratu k matke. Maloletá naďalej deklaruje nezáujem aj o kontakt s rodinou zo strany matky s odôvodnením, že jej ani v minulosti nedokázali pomôcť, keď sa cítila ohrozená a potrebovala pomoc. Maloletá naďalej zdôrazňuje pozitívny vzťah k otcovi a k prostrediu, v ktorom u neho vyrastala. Maloletá deklaruje potrebu vrátiť sa k otcovi, pričom je schopná kritického náhľadu k obom rodičom, na ich fungovanie, správanie a vzťah k nej. Z dlhodobého pozorovania a napriek terapeutickému úsiliu nie je možné vo vzťahu maloletej k matke vnímať výraznejší pozitívny posun. Vzťahová väzba medzi matkou a maloletou je natoľko komplikovaná a narušená, že nevytvára istotu a bezpečie pre dieťa, pre jej ďalší osobnostný vývin. Kritický a odmietavý postoj dieťaťa k matke možno vnímať ako reaktívny vývin na základe dlhodobých disfunkčných rodičovských vzťahov, kolísavého psychického a zdravotného stavu matky a chýbajúceho bezpečného rodinného zázemia. Aktuálny postoj dieťaťa je výrazne emocionálny, jeho nerešpektovanie však môže mať negatívny vplyv na celkový vývin jej osobnosti. Doterajší pobyt v zariadení, v atmosfére bezpečia, istoty, rešpektu a dôvery umožnil maloletej rozvíjať v sebe tie kvality, ktoré jej v budúcnosti napomôžu vyrovnáť sa s jej náročnou životnou situáciou. Maloletá navštevuje 4. ročník Základnej školy, dosahuje výborné študijné výsledky, nie sú s ňou žiadne výchovné problémy a v zariadení strediska pomáha v učení aj slabším deťom. Jej zdravotný stav je dobrý.

Nariadením predbežného opatrenia o zákaze styku otca s maloletou súd sledoval predovšetkým zabránenie bezprostredného ohrozenia zdravého vývoja maloletej s možnými trvalými následkami v budúcnosti.

Zo znaleckého posudku súdneho znalca [REDAKOVANÉ], ktorý maloletú aj oboch rodičov vyšetril v júli 2014 a z jeho výsluchu na pojednávaní dňa 05. 11. 2014 mal súd za preukázané, že vzájomný vzťah medzi rodičmi, ktorému dominuje narušená komunikácia s intenzívnymi sprievodnými konfliktami, má na vývin maloletej negatívny dopad, predstavuje pre ňu enormnú záťaž, ktorá dieťa traumatizuje, bráni jej v zdravom psychosexuálnom vývine. Obidvaja rodičia maloletého dieťaťa trpia psychickou poruchou. Otec maloletej má abnormne simplexne štruktúrovanú osobnosť s úbytkom vyšších sociálnych citov s absenciou náhľadu na ochorenie spojenou s nekritičnosťou a odmietaním ambulantnej psychiatrickej resp. psychoterapeutickej starostlivosti. Znalec v čase vyhotovenia posudku (august 2014) odporúčal zveriť dieťa do osobnej starostlivosti matky

a zároveň zakázať styk maloletej s otcom, nakoľko štýl komunikácie a správania sa otca k maloletej predstavuje pre jej zdravý a harmonický vývin osobnosti významne zvýšenú mieru ohrozenia. Prístup otca k maloletej dcére je manipulatívny a priamo vylučuje koexistenciu pozitívneho vzťahu maloletej k matke. Stretávanie otca s maloletou by prichádzalo v budúcnosti do úvahy za podmienky, že otec bude spolupracovať v rámci ambulantnej psychiatrickej a psychoterapeutickej starostlivosti a bude rešpektovať dôležitosť matky pre výchovu dieťaťa. Dieťa sa musí vyrovnávať s abnormným tlakom a paradoxne sa identifikuje s agresorom, teda s otcom, čo jej umožňuje vôbec zvládnuť vzniknutú situáciu. Otec svojím vplyvom na maloletú, svojimi prejavmi, výzvami, absolútne vytesňuje matku zo života maloletej a potláča ich vzájomných vzťah, čo je v rozpore so záujmami dieťaťa. Zo strany otca znalec zistil masívnu manipuláciu dieťaťa, čoho dôsledok je aktuálny vzťah dieťaťa k matke. Poukázal na to, že otec je doposiaľ nekritický k svojmu ochoreniu, nelieči sa, je výrazne paranoidný, nerešpektuje autority, neustále má pocit, že musí dieťa pred matkou ochraňovať. Znalec uviedol, že pokiaľ sa má dosiahnuť nápravy v súvislosti s psychickým stavom a prežívaním maloletej, obnovenia vzájomného vzťahu medzi maloletou a matkou, neodporúča, aby v súčasnej dobe prebiehal akýkoľvek styk otca s maloletou, čo i len monitorovaný. Znalec tiež vyjadril názor, že ďalší vplyv otca na dieťa v prípade zverenia dieťaťa do jeho starostlivosti, by znamenal pre dieťa psychosomatický vývoj a v neskoršom veku, vážnu poruchu osobnosti, tiež by znamenal v krátkom čase vylúčenie matky zo života maloletej.

Zo znaleckého posudku [REDAKOVANÉ] zo dňa 30. 01. 2014 súd zistil, že u otca maloletej zistila Zmiešanú poruchu osobnosti, osobnosť otca znalkyňa hodnotila, ako simplexnú abnormne štruktúrovanú s hypertýmymi, narcistickými, paranoidnými a počínajúcimi organickými rysmi. V čase vyšetrenia bol psychický stav otca nedostatočne kompenzovaný, pričom znalkyňa konštatovala, že psychické ochorenie otca môže mať istý negatívny vplyv na vývoj maloletého dieťaťa. Otcovi je odporúčaná dlhodobá psychiatrická a psychoterapeutická liečba.

Na pojednávaní konanom dňa 25. 03. 201 otec uviedol, že doposiaľ nepodstúpil žiadnu psychiatrickú a ani psychoterapeutickú liečbu. Súdu predložil lekársku správu [REDAKOVANÉ], psychiatra, u ktorého sa podľa jeho udania nechal vyšetriť a ktorý mu nepredpísal žiadne lieky, lebo podľa jeho vyjadrenia ani žiadne nepotrebuje.

Z lekárskej správy [REDAKOVANÉ], psychiatra so sídlom [REDAKOVANÉ], bez uvedenia dátumu vyšetrenia vyplýva, že pacient bol poučený, že jednorázové ambulantné vyšetrenie nemôže mať váhu pre súdne konanie. Správa neobsahuje zistenie psychického ochorenia u menovaného.

Súd konštatuje, že otec je k svojmu ochoreniu nekritický, nelieči sa. Otec aj v ďalšom konaní potvrdil, že nemá záujme o liečbu a liečbe sa nepodrobí.

Z predbežnej správy o priebehu výchovného opatrenia nariadenému otcovi maloletej Referátom poradensko - psychologických služieb ÚPSVaR [REDAKOVANÉ] zo dňa 08. 01. 2015 vyplýva, že v súlade so znaleckým posudkom sa psychológ prikláňa k tomu, že je nevyhnutné aby otec maloletej v prvom rade podstúpil psychiatrickú a psychoterapeutickú liečbu, bez ktorej iba vplyvom psychologickéj intervencie formou výchovného opatrenia, nemožno očakávať priaznivý výsledok. Zo správy zo dňa 17. 03. 2015 vyplýva, že psychologickú intervenciu v rámci nariadeného výchovného opatrenia považujú za málo efektívnu. Napriek tomu, že otec maloletej s nariadením výchovného opatrenia nesúhlasil, dohodnutý časový harmonogram rešpektoval. Komunikácia s otcom bola značne náročná, z dôvodu, že vykazovala znaky agresivity a impulzivity.

Zástupca Okresnej prokuratúry [REDAKOVANÉ] vzhľadom na doposiaľ vykonané dokazovanie na pojednávaní 25. 03. 2015 vyjadril názor, že nenastala zmena pomerov od vydania predbežného opatrenia súdu o zákaze styku otca s maloletou. Poukázal na to, že lekárska správa [REDAKOVANÉ], ktorú otec na pojednávaní predložil a ktorá bola vyhotovená na podnet otca, nemôže napadnúť a vyvrátiť závery znaleckého dokazovania [REDAKOVANÉ]. Otec doposiaľ nepreukázal, že by podstúpil liečbu, ktorá je doporučená v záveroch znaleckých posudkov. Vzhľadom na výsledky a priebežné správy z výchovných opatrení prokurátorka dospela k záveru, že doposiaľ ani u jedného z rodičov nie je možné konštatovať, že by dochádzalo k náprave a že by jeden z rodičov mohol prevziať zodpovednosť a starostlivosť o maloletú.

Kolízny opatrovník na pojednávaní dňa 25. 03. 2015 uviedol, že doposiaľ prebiehalo vo veci rozsiahle dokazovanie a je potrebné poukázať na skutočnosť, ktorá je overená opakovaným kontaktom s [REDAKOVANÉ] a návštevami maloletej v zariadení, že dieťaťu je v zariadení poskytované primerané zázemie a zabezpečenie, ktoré vzhľadom na svoj psychický stav maloletá momentálne potrebuje. Pokiaľ sa v konaní nepreukáže

posun na strane niektorého z rodičov, absolvovanie liečby s pozitívnym výsledkom, prijateľné závery z priebehu a výsledkov výchovných opatrení, bude zrejme ponechanie dieťaťa v starostlivosti štátu jediným možným riešením. Takéto skutočnosti doposiaľ preukázané neboli.

Na pojednávaní dňa 25. 03. 2015 súd nariadil doplnenie dokazovania kontrolnými znaleckými posudkami. Uznesením 1 P 123/2013-373 zo dňa 23. 04. 2015 súd vo veci nariadil kontrolné znalecké dokazovanie súdnym znalcom z odboru psychológie, odvetvie klinickej psychológie detí a dospelých, ktorým poveril súdneho znalca [REDAKOVANÉ]. Uznesením 1 P 123/2013-368 zo dňa 23. 04. 2015 a 1 P 123/2013-368 zo dňa 23. 04. 2015 súd vo veci nariadil kontrolné znalecké dokazovanie súdnym znalcom z odboru zdravotníctvo farmácia, odvetvie psychiatria z dôvodu opätovného vyšetrenia rodičov maloletej.“

Následne okresný súd uviedol svoje právne závery:

„Súd po vyhodnotení doposiaľ vykonaného dokazovania a posúdenia odôvodnenosti návrhu otca na zrušenie predbežného opatrenia, ktorým súd zakázal styk otca s maloletou dospel k záveru, že v tomto štádiu konania nie je možné ustáliť a konštatovať, že pominuli dôvody, pre ktoré bolo predbežné opatrenie v danej veci dňa 05. 11. 2014 nariadené.

V konaní bola u maloletej znaleckým dokazovaním zistená enormná záťaž z patologického rodinného prostredia, ktorá ju traumatizovala a bránila jej v zdravom psychosexuálnom vývine. Znaleckým dokazovaním bola zistená masívna manipulácia dieťaťa otcom, a jeho štýl komunikácie a správania sa k maloletej predstavoval pre jej zdravý a harmonický vývin významne zvýšenú mieru ohrozenia. Dieťa sa muselo vyrovnávať s abnormným tlakom zo strany otca, pod ktorým sa paradoxne identifikovala s agresorom, teda s otcom, čo jej umožňovalo vôbec zvládnuť vzniknutú situáciu. Otec svojím vplyvom na maloletú, svojimi prejavmi, výzvami, absolútne vytesnil matku zo života maloletej a potláčal ich vzájomných vzťah.

Súd má preukázané, že po vyňatí maloletej z rodinného prostredia a jej umiestnenia do [REDAKOVANÉ] sa psychický stav maloletej stabilizoval, maloletá v zariadení prosperuje. Maloletá je v procese individuálnej psychoterapie, s cieľom pomôcť jej zvládnuť dôsledky hlbokej emocionálnej traumatizácie. Z priebežných výsledkov

nariadeného výchovného opatrenia otcovi vyplýva, že je nevyhnutné, aby otec maloletej podstúpil psychiatrickú a psychoterapeutickú liečbu bez ktorej, iba vplyvom psychologickéj intervencie formou výchovného opatrenia, nemožno očakávať priaznivý výsledok. Komunikácia s otcom v rámci spolupráce pri výchovnom opatrení je značne náročná z dôvodu, že vykazuje znaky agresivity a impulzivity. Otec súdu nepreukázal podstúpenie psychiatrickej a psychoterapeutickej liečby s pozitívnym výsledkom. Závery z ukončeného výchovného opatrenia súd nemá k dispozícii nakoľko výchovné opatrenie nariadené na obdobie 5 mesiacov bude ukončené ku dňu 08. 05. 2015. Nakoľko ani jedno z výchovných opatrení doposiaľ neprinieslo očakávané výsledky v záujme maloletej, rodičia nepreukázali podstúpenie znalcami odporúčanej liečby, pričom obaja tvrdia, že ich zdravotný stav je dobrý, súd pristúpil k doplneniu dokazovania kontrolnými znaleckými posudkami na opätovné prehodnotenie a skúmanie duševného stavu oboch rodičov. Súd taktiež nariadil kontrolné znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie, odvetvie klinickej psychológie detí a dospelých, [REDAKOVANÉ], ktorý vypracoval pôvodný znalecký posudok a vyšetril rodičov a maloletú v júli 2014, na opätovné preskúmanie a vyhodnotenie psychického stavu maloletej, jej vzťahu k obom rodičom, posúdenia rodičovských schopností a kompetencii oboch rodičov ako i to, či je v danom prípade v záujme maloletej maloletú ponechať naďalej v starostlivosti štátu.

Súd je toho názoru, že vzhľadom na vykonané dôkazy a vyššie uvedené zistené skutočnosti a aktuálny skutkový stav, bude možné rozhodnúť o návrhu otca na zrušenie predbežného opatrenia až na základe doplnenia dokazovania v naznačenom smere.

V konaní vo veci samej, súd bude naďalej pokračovať, vyhodnotí závery nariadených výchovných opatrení a závery nariadených znaleckých posudkov, na základe ktorých bude môcť v najvyššom záujme maloletej rozhodnúť vo veci samej, prípadne aj bez návrhu pred rozhodnutím vo veci samej posúdiť dôvodnosť ďalšieho trvania nariadeného predbežného opatrenia o zákaze styku otca s maloletou, či dôvodnosť ponechania maloletej v krízovom stredisku.“

Okresný súd uznesením z 23. júna 2015 zamietol návrh sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by bola maloletá zverená do jeho osobnej starostlivosti, a tak by bolo zrušené predbežné opatrenie, ktorým bola maloletá umiestnená do [REDAKOVANÉ]

██████████. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že okresný súd pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa vychádzal z rovnakých podkladov a zistení ako pri rozhodovaní sťažovateľa o jeho návrhu na zrušenie predbežného opatrenia, ktorým bol zakázaný jeho styk s maloletou. Okresný súd uviedol tieto skutočnosti v zásade v identickom znení ako v uznesení z 24. apríla 2015. Následne okresný súd uviedol v odôvodnení tieto právne závery:

„Súd rozhodujúc o návrhu otca po zvážení všetkých skutočností uvádzaných v ňom, ako aj všetkých okolností prejednávanej veci vyplývajúcich z obsahu spisu dospel súd k záveru, že v danom prípade neboli splnené podmienky, vyžadované platnou právnou úpravou uvedenou vyššie, na vydanie predbežného opatrenia v zmysle návrhu otca. Otec maloletej vo svojom návrhu nepreukázal naliehavú potrebu novej dočasnej úpravy, odôvodňujúcu zmenu faktického a právneho stavu nastoleného dočasnou úpravou pomerov maloletej vyššie uvedenými predbežnými opatreniami tunajšieho súdu. Ako vyplýva zo všetkých doposiaľ uvedených skutočností, otec v návrhu na vydanie predbežného opatrenia neosvedčil vznik takej skutočnosti, ktorá svojou závažnosťou vyžaduje novú provizórnu úpravu pomerov na čas do rozhodnutia vo veci samej spočívajúcu v zverení maloletej otcovi bez riadneho vykonania a vyhodnotenia dokazovania, navyše v štádiu konania kedy bolo súdom rozhodnuté o nariadení kontrolného znaleckého dokazovania za účelom posúdenia terajších schopností a predpokladov rodičov na výkon osobnej starostlivosti o maloletú, ku ktorému súd pristúpil práve z dôvodu, že výsledky doterajšieho dokazovania zmenu v postoji rodičov a v ich schopnosti postarať sa o maloletú bez nepriaznivých následkov na jej zdravý psychický a fyzický vývoj doposiaľ nepreukázali. Súd sledujúc najlepší záujem maloletej vykonáva všetky dostupné opatrenia, aby maloletú mohol rozhodnutím vo veci samej zveriť do osobnej starostlivosti niektorého z jej biologických rodičov, samozrejme len za predpokladu, že títo preukážu svoju spôsobilosť pre výkon osobnej starostlivosti.

Ďalším nemenej významným dôvodom súvisiacim s predchádzajúcim, pre ktorý nebolo možné vyhovieť návrhu otca bolo to, že otec súdu žiadnym relevantným spôsobom neosvedčil, že sa o maloletú vie postarať bez ďalších nepriaznivých následkov na jej zdravý telesný aj duševný vývoj, pre ktoré bolo nevyhnutné maloletú zveriť predbežným opatrením do starostlivosti nahradzujúcej rodičovskú starostlivosť, neosvedčil zmenu svojho

manipulatívneho správania voči maloletej preukázaného doposiaľ vykonaným znaleckým dokazovaním, nepreukázal podstúpenie psychiatrickej a psychoterapeutickej liečby s pozitívnym výsledkom a nepreukázal ani snahu riadne sa podrobiť výchovnému opatreniu nariadenému súdom za účelom zlepšenia jeho rodičovských kompetencií.

Zveriť maloletú otcovi predbežným opatrením nebolo možné ani vzhľadom na doposiaľ právoplatné rozhodnutie súdu o zákaze styku otca s maloletou predbežným opatrením nariadeným dňa 05. 11. 2014 pod č. k. 1 P/123/2013-316.

Sumarizujúc uvedené súd nemohol prisvedčiť ani argumentu otca uvádzanému v návrhu na vydanie predbežného opatrenia, že pri rozhodovaní je potrebné rešpektovať vôľu dieťaťa, ktoré prejavuje pozitívny vzťah k otcovi, pričom nerešpektovanie vôle dieťaťa môže mať podľa názoru psychológa vysloveného v záverečnej správe [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zo dňa 17. 03. 2015. Súd si je pritom plne vedomý skutočnosti, že názor dieťaťa a jeho rešpektovanie je pre jeho ďalší zdravý vývoj nesmierne dôležitý, tento aspekt je však potrebné posúdiť v kontexte s ďalšími skutočnosťami, ktoré v konaní nesporne vyšli najavo a ktoré v tomto štádiu konania ako už bolo uvedené nedovoľujú práve v záujme maloletej zveriť ju predbežným opatrením do osobnej starostlivosti otca a to aj napriek tomu, že maloletá verbalizuje vôľu byť s otcom. Ako vyplýva zo správy na ktorú právna zástupkyňa poukazuje, postoj maloletej je výrazne emocionálny, maloletá však vzhľadom na svoj vek ako aj doterajšie výchovné pôsobenie otca výrazne ladené proti matke nie je schopná racionálne posúdiť otázku svojho zverenia a ani posúdiť dôsledky svojho rozhodnutia. Riešenie tejto otázky si preto aj vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci vyžiada doplnenie dokazovania v uvedenom smere a jeho následné vyhodnotenie.

Súd rozhodujúc o návrhu otca na vydanie predbežného opatrenia sa zaoberal aj posúdením doterajšieho priebehu predbežného opatrenia, ktorým bola maloletá dočasne umiestnená v krízovom stredisku, pričom mal ako vyplýva zo záverom doterajšieho dokazovania za osvedčené, že po vyňatí maloletej z rodinného prostredia a jej umiestnenia do [REDAKOVANÉ] sa psychický stav maloletej stabilizoval a maloletá v zariadení prosperuje. Maloletá je v procese individuálnej psychoterapie, s cieľom pomôcť jej zvládnuť dôsledky hlboknej emocionálnej traumatizácie.

Sumarizujúc uvedené súd dospel k záveru, že návrhu otca nie je možné vyhovieť, preto ho v celom rozsahu zamietol.

V konaní vo veci samej, súd bude naďalej pokračovať, vyhodnotí závery nariadených výchovných opatrení a závery nariadených znaleckých posudkov, na základe ktorých bude môcť v najlepšíom záujme maloletej, ktorý je pre konanie záujmom najvyšším a prvoradým rozhodnúť vo veci samej, prípadne aj bez návrhu pred rozhodnutím vo veci samej posúdiť dôvodnosť ďalšieho trvania nariadeného predbežného opatrenia o umiestnení maloletej v krízovom stredisku, či dôvodnosť trvania zákazu styku otca s maloletou.“

Ústavný súd zastáva názor, že argumentáciu krajského súdu v napadnutom uznesení zo 16. júla 2015 v spojení s argumentáciou okresného súdu v uzneseniach z 24. apríla 2015 a 23. júna 2015 možno považovať za dostatočnú a akceptovateľnú. Právne závery krajského súdu v spojení s právnymi závermi okresného súdu v jeho uzneseniach z 24. apríla 2015 a 23. júna 2015 nie sú nelogické alebo vnútorne rozporné, rešpektujú zmysel a účel príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a ako celok nie sú arbitrárne. Odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s odôvodneniami uznesení okresného súdu z 24. apríla 2015 a 23. júna 2015 poskytujú dostatočný podklad pre jeho výroky, ktorými potvrdil uznesenia okresného súdu. Nemožno teda dospieť k záveru, podľa ktorého by napadnuté uznesenie krajského súdu v spojení s uzneseniami okresného súdu, ktorým tieto súdy zamietli návrhy sťažovateľa – na zrušenie predbežného opatrenia o zákaze jeho styku s maloletou, resp. na nariadenie predbežného opatrenia a zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti, mali byť arbitrárne či zjavne neodôvodnené. Na uvedenom závere nič nemení okolnosť, že sťažovateľ je iného názoru. Jeho odlišný právny názor totiž nemôže sám osebe bez ďalšieho zakladať porušenie práv podľa označených článkov ústavy a dohovoru.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

napadnutým uznesením krajského súdu zo 16. júla 2015. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu ako odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení OSP – predovšetkým § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. b) a f), § 77 ods. 2, § 102 ods. 1 a 2 a § 219 ods. 2 krajským súdom ako odvolacím súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by signalizovali možnosť vysloviť porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 41 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu zo 16. júla 2015.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2016